

הוראת שעה בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים בתאגיד בנקאי

גילוי בדוח דירקטוריון שנתי ורבעוני

1. תאגיד בנקאי יכול בדוח דירקטוריון שנתי ובדוח דירקטוריון רבעוני את הפרטים שנדרשים בהנחית רשות ניירות ערך לפי סעיף 36א לחוק ניירות ערך, התשכ"ח – 1968 בדבר "גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים בתאגיד מדווח". (להלן בהוראת שעה זו: "ההנחיה", ראה נספח).
2. בעת יישום ההנחיה יחול האמור להלן:
הגדרת "בקרת העל בתאגיד" תשונה ובמקום "כמשמעותה בגילוי דעת של לשכת רואי חשבון בישראל 76", יבוא "כמשמעותה בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 303 בדבר תקשורת של רואה חשבון מבקר עם גורמים המופקדים על בקרת העל בתאגיד הבנקאי".

תחילה

3. הפרטים הנדרשים לפי הוראת שעה זו ייכללו בדוחות הרבעוניים והשנתיים של התאגידים הבנקאיים שיפורסמו לשנת 2008 ואילך.

נספח**גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים בתאגיד מדווח**

הנחיה לפי סעיף 36א(ב) לחוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968

בהנחיה זו-

1. הגדרות

"אורגן" – כמשמעותו בתקנה 8ב'(ב)(1), לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970. (להלן: "תקנות דוחות תקופתיים ומיידיים").

"בקרת העל בתאגיד" – כמשמעותה בגילוי דעת של לשכת רואי חשבון בישראל 76".

"דוח הדירקטוריון לתקופת הביניים" כמשמעותו בתקנה 48 לתקנות דוחות תקופתיים ומיידיים.

"דוח הדירקטוריון על מצב ענייני התאגיד בשנת הדיווח" – כמשמעותו בתקנה 10 לתקנות דוחות תקופתיים ומיידיים.

"דוחות כספיים" – כהגדרתם בתקנות דוחות תקופתיים ומיידיים.

"נושא משרה" – נושא משרה כהגדרת מונח זה בחוק החברות התשנ"ט – 1999.

2. גילוי

"תאגיד מדווח, יכלול בדוח הדירקטוריון על מצב ענייני התאגיד בשנת הדיווח ובדוח הדירקטוריון לתקופת הביניים פרטים בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים של התאגיד, כמפורט להלן:

א. זהות האורגנים בתאגיד המופקדים על בקרת העל.

ב. פירוט התהליכים שננקטו על ידי הגורמים המופקדים על בקרת העל בתאגיד, טרם אישור הדוחות הכספיים של התאגיד. בהקשר זה, יצוינו שמותיהם ותפקידם של נושאי המשרה אשר נמנים על בקרת העל, אשר דנו בדוחות כאמור.

3. תחילה

הנחיה זו תחול ממועד פרסומה.

דברי הסבר להנחיה לפי סעיף 36א(ב) לחוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968

בהתאם להוראות חוק החברות, הסמכות לערוך ולאשר את הדוחות הכספיים של חברה ציבורית, אשר מהווים כלי דיווחי אמין ושיטתי, ראשון במעלה, המבוסס על כללי חשבונאות מקובלים בין החברה לבין קשת המשתמשים בהם מסורה לדירקטוריון התאגיד¹.

החשיבות היתרה לקיומו של דיון מעמיק ומקצועי בנושאים העולים מן הדוחות הכספיים, טרם אישור הדוחות קיבלה משנה תוקף עת התקבל תיקון 3 לחוק החברות² הקובע כי על דירקטוריון החברה לקבוע מה הוא המספר המזערי של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית שיכהנו בדירקטוריון החברה³. כמו-כן, בתיקון האמור לחוק החברות נקבע כי על דירקטור חיצוני בחברה חיצונית להיות בעל כשירות מקצועית או בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית, וכי אחד מהם לפחות יהיה בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית. תיקון זה הכיר בעובדה כי לשם הבנת הדוחות הכספיים ודיון מעמיק בבקורות הפנימיות של התאגיד, יש צורך בכשירות ומומחיות מיוחדים.

גילוי דעת 76 של לשכת רואי חשבון בישראל⁴ (להלן: "גילוי דעת 76") קובע כללים והנחיות בדבר אופן ההתקשרות בין רואה החשבון המבקר לבין האורגנים בתאגיד המופקדים על הפיקוח, בקרה, והכוונה של הגוף המבוקר, בקשר עם אישור הדוחות הכספיים.

לעניין זה ר' סעיף א(3) לגילוי דעת 76 הקובע כי: "על המבקר לדון בנושאי ביקורת הקשורים לענייני בקרת העל העולים מביקורת שביצע לשם מתן חוות דעת על הדוחות הכספיים, עם אלה המופקדים על בקרת העל בגוף המבוקר".

גילוי דעת 76, מתאר את תפקידיהם של הגורמים המופקדים על הפיקוח, הבקרה וההכוונה של הגוף המבוקר בנושאים העולים מביקורת הדוחות הכספיים ולדעת רו"ח המבקר, הינם חשובים ורלוונטיים בקשר לתהליך הדיווח הכספי והגילוי. על פי גילוי דעת 76, מקום בו לדעת רואה החשבון המבקר לא התקיימו ההוראות הקבועות בגילוי הדעת כאמור, עליו לפעול על פי הקבוע בחוק⁵

1 סעיף 92 (א)(5) ו-171(ג) לחוק החברות התשנ"ט – 1999 (להלן – "חוק החברות").

2 ס"ח 1989, תשס"ה (17.3.05), ע"מ 238.

3 סעיף 92א(12) לחוק החברות.

4 גילוי דעת זה אושר על ידי הוועדה לתקני ביקורת ונוהלי ביקורת ועל ידי המועצה המקצועית בהתאם להחלטותיהן מהימים 2.2.03 ו-13.2.03 ופרסומו אושר על ידי הוועד המרכזי בהתאם להחלטתו מיום 24.2.03.

5 סעיף 169(א) לחוק החברות מטיל על רו"ח המבקר לדווח על ליקויים מהותיים בבקרה הפנימית ליו"ר הדירקטוריון "נודע לרואה החשבון המבקר אגב פעולת ביקורת, על ליקויים מהותיים בבקרה החשבונאית של החברה, דיווח על כך ליושב ראש הדירקטוריון".

מן האמור לעיל עולה, כי גילוי הפעולות הננקטות על ידי האורגן המופקד על בקרת העל בתאגיד בקשר עם ההליך אישור הדוחות, בתפקידו כאחראי על בקרת העל, טרם אישורם בדירקטוריון התאגיד, מהווה פרט חשוב למשקיע סביר ויוסיף רבות לשקיפות התנהלות התאגיד ולהגברת אמון הציבור באיכות הדיווח בכלל ובדיווח הכספי בפרט.

לאור האמור, ובהתאם למתכונת המפורטת בהנחיה המצ"ב, החליטה הרשות לחייב תאגידיים לגלות במסגרת דוח הדירקטוריון הנכלל בדוח התקופתי, מי הם האורגנים בתאגיד המופקדים על בקרת העל בתאגיד, מה הן הפעולות שנקטו על ידם במסגרת בקרת העל בקשר עם אישור הדוחות כהגדרתן בגילוי הדעת, תוך פרוט זהות נושאי המשרה אשר לקחו חלק בפועל בהתקשרות מול רואה החשבון המבקר ותפקידם בתאגיד.

יצוין, כי אין המקובץ לעיל בבחינת רשימה סגורה של נושאים לגביהם נדרש גילוי בדבר הליך אישור הדוחות בתאגיד, אלא מהווה מסגרת כללית לגילוי לאור האמור בדברי ההסבר, בכפוף לאמור בגילוי דעת 76.